

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P, Fél évre 2:60 P, Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma“ csekkszám: 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA“ KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Újév.

Az 1932-ik évet lezárva, arról mérleget kellene készítenünk, mellyel önmagunkat ellenőriznénk, hogy az esetleges hibákat kiküszöböljük a jövő év munkáiból.

Az év lapjait visszamenőleg lapozva, egész esztendőn át tartó lelki- és anyagiromlás vonul el előttünk. Ebben eltűnődve arra is gondolunk, hogy már egy év előtt azzal a reménnyel zártuk az 1931-es évet, hogy az 1932-es év már nem lehet olyan rossz. És mégis, mennyivel rosszabb

Nyitott szemmel róttuk a napokat és csipegettük a reménység sovány csücskét, hogy a végnélküli lemondásban, az állandó erőfeszítésben erősek maradjunk és ne térjünk le az egyenes útról.

Egy új esztendő első napját kezdjük. Gazdag tapasztalatokkal indulunk a bizonytalan évnél. Különösen anyagi téren tapasztaltunk sokat. Nincs már „érték“ biztonság. Egyik nap „font“, másik nap

„dollár“-öfelsege veszítheti el egyensúlyát és egy hajszálnyival kilengéssel ezer és millió embert dönt nyomorba. S ebben a zűrzavarban gyáva félelemmel búvik el a „tőke“ s megfosztja az emberiséget a gazdasági élet vérkeringéséhez szükséges pénztől.

A régi rendszer sziklaszilárdnak hitt épülete recseg, ropog, inog. Ha ez a düledező épület összeomlana,

nem lehet, hogy az emberiséget maga alá temesse.

Azt várjuk az új esztendődtől, hogy a gazdasági kibontakozás megtörténjen és pedig úgy, hogy a sok millió munkanélküli munkát kapjon, a gépek meginduljanak, a termelők keressenek, az éheseknek ennivalójuk legyen és az emberek nagy tömege újra boldog legyen.

W.

Dévaványa község képviselőtestületi közgyűlése az átcsatolásról.

A képviselőtestületi tagok gyűlekezése már a kora reggeli órákban megkezdődött a község háza tanácstermében. Dévaványa község képviselőinek érdeklődése a község adminisztratív, gazdasági és kulturális életére oly döntő fontosságú és történelmi nevezetességű ülése zsúfolt padsorokban elhelyezkedett községi képviselők érdeklődéséről kísérve ünnepies keretekben folyt le.

Dékány Sándor községi bíró reggel 9 óra 30 perckor nyitotta meg a közgyűlést, majd

Hatzlhoffer Ferenc főjegyző veszi át a tárgysorozati szerinti az ügyek referálásait. A tárgysorozat 1. száma az 1932. év november havi pénztárvizsgálati jegyzőkönyv előterjesztése gyorsan leperog s utána jön Dévaványa község képviselőtestületének állásfoglalása a községnek Békésvármegyéhez való átcsatolása tárgyában. Az előadó főjegyző ismerteti az e tárgyban 32 képviselőtestületi tag által aláírt kérvény tartalmát, ugyancsak ismerteti a m. kir. belügyminiszter leirátát, a-

melyben az van, hogy Dévaványa község képviselőtestülete az átcsatolás tárgyában foglaljon állást.

Első ízben Szilágyi László képviselőtestületi tag kér szót, hogy a kérdésben álláspontját kifejtse. Hangsúlyozza a köves út jelentőségét, amely bár gyakran meg lett ígérve, de a község lakosságának súlyos adózása dacára mind a mai napig nem teljesített. Indítványozza az átcsatolást. (Éljenzés.)

Pápai Lajos esperes-plebános vette át a szót: „Félve szólamlak meg a sorsdöntő pillanatban“ — kezdte beszédét. — „a mai súlyos időkben azonban minden alkalmat meg kell ragadni, ha a köz javáról van szó. Hat esztendeje vagyok a község lakója s ez idő alatt fájó szívvel kellett tapasztalnom, hogy e községben ez a jóra való, becsületes nép minő elhagyatottságban éli az életét. Úgy anyagi, mint kulturális téren mostoha gyermekként kezelték a felsőbb hatóság ezt a jobb sorsra érdemes lakosságot Dévaványa községnek. S ami számukra jutott, az csak alamizna volt. Sáros, járhatatlan úttól körülvéve a közlekedés igen nagy nehézségekbe ütközik“. Megemlíti szóló a járás közponiját, amely

BÉKÉS VÁRMEGYE HAJDANA.

Irta: HAAN LAJOS 1870.

Ványa.

Másképp Déva-Ványa, népes többnyire reformált vallású tiszta magyar község Békésvármegye sárréti járásában. Hol Heveshez, hol Békéshez tartozott.

A ványaiak azt tartják, hogy községük már a XIII. században fennállott. Keletkezését a szájról szájra terjedt hagyomány így adja elő: az 1241 eszt. nagy tatárjárás idejében, midőn a tatárság Sajónál a magyar sereget tönkre tette, a király futásban kerestett menedéket s a tatárnak most már szabad keze lévén, a falukat és városokat egészen elpusztította, a lakosságot vagy lemészárolta, vagy az ennél keservesebb rabságra hurcolta, a békési és hevesi lakosság, az önfentartási ösztöntől vezeltetve ezen, akkor még egészen lakatlan tájra, a mocsárok közé szorított hátakra és apró szigetekre menekült. A mint

a tatár, miután az országot mindenből kifosztotta volna, eltakarodott s Béla király is Dalmátiából visszaérkezett, a menekültek egy része visszament elébbeni lakhelyére, más része azonban látván, hogy itt barmainak elegendő legelője, magának elegendő szántóföldje van s hogy azon esetre is, ha a tatárság újra betörne, a beláthatatlan vizek, mocsárok, nádasok meglehetősen megvédik, állandóul itt telepedett le. A ki hol valami szárazabb helyet talált, a szigeteken, az erek partjain építette fel lakóházát, minden sor és rend nélkül. Innen van az, hogy Ványa utcái még most is görbék, tekervényesek, a házak pedig egyik beljebb, másik kijebb vannak építve.

Hogy mennyi igaz lehet ebben, a mit így a szájról szájra maradt hagyomány mond Déva-Ványa keletkezéséről, azt teljes bizonyossággal megmondani nem lehet. Annyi áll, hogy igen régi község. Már 1334 eszt. a pápai tizedbeszedési jegyzékben úgy említ-

etik, mint egyház. András nevű papja fizetett a pápa számára 3 garas adót. Nem különben egy más okmány, mely Ványát mint községet említi, az 1476 eszt. tatárjárás. Ez okmánytárunkban olvasható. Hogy nagy község volt e akkor Ványa? ki birta? meddig terjedt a határa? azt az okmány nem említi. Csak annyi áll benne, hogy a határok közte és Ecseg közt, mely akkor a budai Pálosoké volt, megújították.

Határozottabban szól Ványáról Szerémi Györgynek, Venczel Gusztáv által kiadott emlékirata. Ez ismét úgy tünteti elő Ványát, mint virágzó egyházat. E szerint a XVI. század elején Ambrus nevű volt papja, a ki valószínűleg nem más, mint ugyanazon Ambrus, kiről a krakkói egyetemi anyakönyv azt mondja, hogy tanulmányait a krakkói egyetemen végezte. Itt tudományos képzettségével kitűnően. baccalaureussá lett. Ezen Ambrus eleven eszű ember volt. Midőn Dózsa György erre vezette rakoncátlan se-

két napi járőföldre fekszik. Megemlékezik ezen kívül a Dévaványa—Kisujszállás helyi-érdekű vasútról, amely a repülés és autó századában 31 km. útját másfél óra alatt teszi meg. Híveiben meggyökeresedett véleménynek ad kifejezést, amidőn az átszatolás mellett foglal állást, hogy községének anyagi és kulturális fejlődését biztosítva láthassa. (Éljenzés.)

Dr. Ikfalvi Farkas Béla ref. lelkész kifejti, hogy mindenkinek meg van az élethez való joga, közelességét leljesíti az, aki évtizedes mulasztások után egy község lakosságának élethez való jogát biztosítani akarja. A helybeli református egyház nagy serege nevében epedő és sóvárgó vágyának ad kifejezést, hogy mielőbb kedvező változás történjen. Ez a reménysége, hogy úgy gazdasági, mint kulturális téren kedvező változás fog történni az átszatolás által, ezért arra kéri képviselőtestületet, hogy ébredjen teljes méltóságának tudatára ez ünnepélyes órában és egyhangu határozattal foglaljon állást Békésvármegyéhez való csatlakozás kérdésében. (Éljenzés.)

Dr. Schweiger László jószágigazgató felszólalásában hangsúlyozza, hogy a sorsdöntő órában, amidőn egy község a szülő vármegye kötelékéből kiválni készül, szorgosan kell mérlegelni az okokat, hogy fizika lelkiismerettel foglalhasson állást a képviselőtestület az átszatolás kérdésében. Szóló visszapillant négy évtized óta történt előzményekre. A körösladányi és gyomai kövesút alapját még 1888. évben vetették meg. A képviselőtestület többször foglalkozott ezzel a kérdéssel, majd a háború és forradalmak után csak amidőn a

konstruktív munka újra kezdetét vette, foglalkozott a közvélemény az utak kérdésével. Csak 1926. évben hozta a képviselőtestület a körösladányi kövesút tárgyában fontosabb határozatát, amelyet az 1927. évben a 40. számú határozat követett. Ez időben történt ugyanis, hogy az útrövidítés érdekében területet szerzett a község a Cselei Herceg uradalomból, amely fél km-nyivel rövidítvén meg az útvonalat, 10—15.000 pengő megtakarítást jelent az útépités költségvetésében. Az 1928. évben a 57. számú képviselőtestületi határozat mondotta ki a község képviselőtestülete határozatában, hogy a gyomai és körösladányi kövesút kiépítésének költségeihez 1/3 részben hazzájárul. Ugyan ez évben voltak a választások s volt ígéretben bőven részünk, de beváltva és megvalósítva nem lett belőlük semmi sem. Egy küldöttég ment föl Hermann Miksa kereskedelmi miniszterhez, hogy a közseg által viselendő 1/3 rész arányában a község részére hosszú lejáratú állami kölcsön folyósíttassék. A kölcsön meg is lett ígérve, azonban mind a mai napig nem lett folyósítva. Pedig a képviselőtestület, amidőn a kijutás kiállításba helyezéséről értesült, 1928/81. számú határozatában a kölcsönt s az ezzel kapcsolatos útépitéssel járó megterhelést örömmel elfogadta, hogy azt igénybe is veszi, ez idő óta azonban sem az út nem lett megépítve, sem ez ügyben nem történt semmi. A pénzt nem kaptuk meg. 1929-ben újabb határozatban sürgelés, majd küldöttég az alispánhoz, 1931-ben küldöttég Almássy főispánhoz. Végül az új főispánhoz a község részéről me-

morandum lelt fölterjesztve, amelyben nyomatékosan van hangsúlyozva az elhanyagolt közigazgatás miatt a község lakosságának elégedetlensége. E memorandumra azonban mind a mai napig válasz nem érkezett. S így a további érintkezés útja el van vágva arra nézve, hogy a kövesútak kiépítése tárgyában bár mit is lehetnénk. Mindezek előterjesztése után egy pillanatig sem habozhatunk arra nézve, hogy vajjon az átszatolás fontos kérdésében a képviselőtestület minő álláspontot foglaljon el. Dévaványával elvégre, amelynek 16.000 lakosa van s 56.000 kat. hold területű határa, tehát a legnagyobb területű község az országban, mégsem lehet úgy elbánni, mint egy afrikai gyarmattal. Dévaványa község évenként összesen 60.000 P-összegű adót fizet be a vármegye pénztárába, 10 év alatt tehát 600.000 P-t, amely összeg a vármegye úthálózatának kiépítésére fordítandó. Ebből mi utat nem kaptunk. A körösladányi út kiépítése 150.000 P-be kerülne, Dévaványa ennek 1/3 részét viselvé, a vármegyére 100.000 P jutna, amely a község által fizetett 600.000 P-nak pusztán 1/6 részét teszi. Azt azonban csak az államépítészeti hivatal főnöke tudja megmondani, hogy ez összegből minő utak lettek építve. Még csak azt sem lehet mondani, hogy Dévaványa fekvése geográfiailag szerencsésen volna. Pusztán le kell vonni a fekvésből azon helyes konsequenciát, hogy hová tartozzon. Dévaványa egy felszigelet alkot Békésvármegye területén, arra van tehát rendeltetve, hogy oda is tartozzék. Bármily fájdalmas is reánk nézve a kiválás, akik ragasz-

kodunk a régiékhöz, — csak akkor halározhatjuk el a csatlakozást, hogy nyerjünk ezáltal s hogy biztosítsuk azt, hogy helyzetünk javuljon és a mainál jobb lesz. Érintkezésbe kell lépni az illetékes faktorokkal, hogy az átszatolás a legkedvezőbbben és a legrövidebb idő alatt megtörténhessen. Nem elég azonban a szó és a kézfogás, hanem garanciák kellenek arra nézve, hogy a községnek régi jogos igényei biztosítva és mielőbb megvalósítva legyenek. Hogy minő előnyök származnak ez átszatolásból, ez majd a tárgyalások során fog majd kifejeződni. Hogy az interregnum ideje mennyél rövidebb ideig tartson, javasolja szóló, hogy a képviselőtestület egy bizottságot küldjön ki, amelynek működését a képviselőtestület határozattal legillimálja, amely bizottság tárgyalásokat folytathasson, időnként a szükséghez képest üléseket tarthasson. (Általános helyesítés.) javasolja szóló, hogy a képviselőtestület Békésvármegyéhez való átszatolás tárgyában egyhangulag hozzon határozatot, azt a kérdést azonban, hogy melyik községgel együtt alkosson írást, hagyja nyitva a további tárgyalások érdekében. (Éljenzés.)

Kolbay Rudolf gyógyszerész csatlakozik azon javaslatához, hogy bizottság küldessék ki s hogy pusztán Békés vármegyéhez való csatlakozásban foglaljon állást a képviselőtestület egyhangulag.

Dr. Kenéz Béla ügyvéd az elhangzott felszólalások után arra szorítkozik, hogy röviden regisztrálja a csatlakozás kérdésében a közelmúltban történt eljárásokat. Még folyó év november hó 21-én egy kiscsárdából álló küldöttég

regét, Ambrus a ványai népnek nagy részével hozzá szegődött. Csakhamar annyira megnyerte Dózsának kegyét, hogy az első titkárává tette. Ő volt ugylátszik, Dózsának mintegy táborigazgatója. Ő adott abszolutiót mindazoknak, kik a nép közül az urak ellen fegyvert fogtak. Ő szerkesztette Dózsa nevében a néphez szóló proclamációkat, felhívásokat, hogy a keresztesekhez szegődjék. Mi lett belőle, midőn Dózsa elfogatott és iszonyu kínzások után kivégeztetett? sikerült-e megszöknie? vagy pedig elfogatott és halálra ítéltetett-e? arról Szerémi nem szól. Elég az hozzá, hogy ebből is meglátszik, hogy Ványának, mely baccalaureust, külföldi egyetemen kiképzett férfit bírt papul, kétségtelenül virágzó egyháznak kellett lenni.

Midőn Luther Márton és Zwingli Ulrik az egyházat reformálták, Ványa mindjárt e vallásos mozgalmak kezdetén, elfogadta a reformációt. 1560 eszt. papja volt Belvári Mihály, kit a Vasárnapi Ujság 1862 eszt. fo-

lyamának 12. száma hibásan nevez Belvárynak. Ez jeles férfiú volt. Részt vett az 1596 eszt. N.-Váradon tartott zsinaton s egyike volt azoknak, kik az akkor már lábrakapott szentháromságtagadók ellen erélyesen felszólaltak s téves tanait a szentírásból megczáfolni igyekeztek. Az ő idejében épült azon tágas pincze, mely most is a lelkész használatában van.

1446 eszt. Szilágyi Mihály volt Ványának papja és egyszersmind a kunsági egyházaknak esperese. Jelen volt az ugyanazon évben Szathmárnémeti városában tartott zsinaton.

Midőn a török Eger és Gyula várának eleste után, magát az Alföldön befészkelte, Ványa is az ő hatalmába került. Az a szokás uralkodott a töröknél, hogy a hol letelepedett, a földeket vagy az egyes tiszteknek (szipahiknak) hűbérül osztotta ki, vagy a császári kincstár számára tartotta fenn. Ezen utolsó természetű földek khászoknak neveztettek

s a császári kincstár részére adóztak. Jobb állapotjuk volt az oly községeknek, melyek a khászhoz tartoztak, mint azoknak, melyek hűbéresek voltak. Mert a khászban mégis annyira mennyire felhagyatott a tulajdoni jog és épen azért a lakosok nem voltak oly sok zaklatásnak kitéve, mint ott, a hol a föld hűbéres volt és így valamely török tisztnek földesuri hatósága alatt állván, ennek önkényétől függött. Ilyen khász volt többek között Ványa is. Lakosai e szerént a császári kincstár számára adóztak. Már a szomszéd Póhalma nem volt khász. Ez kitetszik onnan, hogy a ványaiak 1659 eszt. az illető szipahitól 45 talléron haszonbérbe vették, de miután a tatárok folytonos berontásai miatt nem igen használhatták, csakis egy évre fizették a haszonbért.

De mindamellett, hogy Ványa a khászhoz tartozott, mégis sokat kellett a török világ alatt szenvednie. Hol a császáriakat kellett segíteniök a török ellen, hol a törököt

járt fent Pesten Z. Nagy Ferenc vezetése alatt a Nemzeti Egységpártjának helyiségében az átszólás kérdésében a küldöttség vezetője személyesen eszmecsereit folytatott Gömbös Gyula miniszterelnök Önagyméltóságával, aki kegyesen fogadta a kiscgazdák kérelmét és azt magáévé téve, megígérte támogatását. Ezzel a kiscgazdák körében megindult csatlakozási mozgalommal kapcsolatban Békés vármegyében és pedig Gyoma nagyközségben a vezető társadalmi körökben élénk viszhangot keltett a mozgalom. A gyomai központi Kaszinó megbízásából Pétermann József ny. főjegyző meghívására 15 dévaványai, 15 endrődi és 40 gyomai egyesületi kiküldött értekezletet tartott Gyomán, amely alkalommal egy hat tagú intézőbizottság küldetett ki s határozati javaslat lett elfogadva, amelynek értelmében a bizottság Békés vármegye törvényhatóságához egy memorandumot terjeszt fel. Ehhez a memorandumhoz a mai képviselőtestületi közgyűlés határozata is mellékelve lesz. Ez okból indítványozza szót, hogy a határozatnak kellő erkölcsi szízzalban foglaljon állást a képviselőtestület az átszólás kérdésében. (Éljenzés.)

Dr. Paczek Géza volt nemzetgyűlési képviselő, az átszólásnak a községre nézve igen fontos jelentőségére való tekintettel javasolja, hogy ne csak egyhangulag, hanem egyhangú lelkesedéssel fejezze ki kívánságát határozatában a képviselőtestület. Miután egy bizottság már kiküldetett, mellőzhetőnek tartja egy másik bizottság kiküldését, mert ez az erőket elforgácsolja. Helyesebb volna a már kiküldött

bizottságot kiegészíteni dr. Kenéz Béla elnöklése alatt. E kérdésben egyébként az ügy érdekében csakis egyhangú megállapodást javasol. (Éljenzés.)

Dr. Kenéz Béla csatlakozik dr. Schweiger László azon indítványához, hogy egy hivatalos jelleggel fölruházott bizottság küldessék ki. A már kiküldött bizottság ugyanis társadalmi jellegű lévén, az egyesületek kiküldöttei által lett megválasztva s így annak kiegészítése is csak ezen fórum által történelhetik.

Dr. Schweiger László föl szólalása után a képviselőtestületi hétfagú bizottságot küld ki a következő tagokkal: Pápay Lajos, dr. ikafalvi Farkas Béla, dr. Schweiger László,

Szilágyi László, dr. Kenéz Béla, Csaláry János és Csermák Lajos. Ezután a közgyűlést vezető Hatzlhoffer Ferenc főjegyző felteszi a kérdést a határozat hozatalra. A közgyűlés **egyhangú lelkesedéssel** ki mondotta határozatilag Békés vármegyéhez való csatlakozását. (Élénk taps.)

Dévaványa képviselőtestületének egyhangú lelkesedéssel meghozott átszólási határozatát Gyoma és Endrőd minden polgára a legnagyobb örömmel veszi tudomásul. Dévaványának ez az első hivatalos lépése, mely az önerő öntudatával és bátorásával történt, minden eddigi reményünket alátámasztja és most már fokozottabban bizunk az átszólásban.

Az ajándékozás dicsősége.

Az ajándékozás jóságát és dicsőségét hirdetni szándékozom e sorokban és szeretettel köszönteni községünk nemesen gondolkodó és érző közönségét, akik a mai rendkívül nehéz idejű karácsonyt *a jó tettek karácsonyává* igyekeztek tenni.

Az éhezők, fázók, betegek és megszorodott helyzetben és nyomorban szenvedők táborai részketve folyamodnak mindenütt az irgalomért, az ember szeretettel melegéért a társadalomhoz.

Meleg szív, részvevő könny, adakozó kéz kell most, hogy az arra rászorultaknak segítséget nyujt-

hassunk idejében, mert a segítség, amit nyújtunk, jeleníti a mi nyugalomunkat és fennmaradásunkat is!

Megértették sokan községünk érző lélekkel megáldott közönségéből a legsúlyosabb idejében a kérszót és becsülettel törekedtek teljesíteni felebaráti kötelességüket. Lehetővé tették, hogy felszárítsuk azoknak könnyét, akik a sors mostohaságából a legsötétebb nélkülözések napjait élék.

Kézzelfogható bizonyítékaikat nyújtották az adakozó lelkek jószívűségüknek, midőn letörve darabka kenyérük felét, megosztották az éhezőkkel; midőn odaadták nélkülözhető ruha-

darabjaikat a didergő iskolás gyermekeknek; akik naponta szelnek kenyerükből és asztalt teritnek az éhezők számára, akik ajándék-filléreikkel, ajándékpengőikkel lehetővé tették a régen elnyűtt cipőknek ujakkal való kicserélését és ekként az iskola további szorgalmas látogatását a szegény iskolások részéről.

Isten megáldja azt, aki gondos kézzel letörli a nyomorgók könnyeit, aki felöltözteti a ruhátlant, aki megosztja kenyerét a még szegényekkel.

Nem csupán szavaknak zengő ércében, hanem a szeretet cselekvő tényeiben igyekeztek az adakozók embertársaikon segíteni a dományaikkal. Nagy öröm pedig az, midőn magyar könnyeket törölhetünk le nemes gondolkodásunk és cselekedetünk által.

Ismételten köszönetet mondok e helyen is a megajándékozott és jótélményben részesített szegény gyermekek nevében községünk jólelkű és szép cselekedetű jótévedőinek az eddigi jóságukért!

Szép dolog az, midőn segíteni igyekszik az, aki segíteni tud!

Lelki megelégedést és nyugalmat szerez az nekünk!

SZÓKE FERENC
ref. ig. tanító.

a császáriak ellen, a szerént, a mint vagy az egyik vagy a másik lett a vidéken hatalmasabb. Erről elegendő tanubizonyosságot tesznek a község levéltárában lévő ezen korbeli levelek, melyeknek száma többre megy hatvannál. Érdekes ezek közt különösen egy 1664 esztendőből való magyar nyelven írt levél, mely így hangzik: „*Ti ványaiak! ha a császár emberei bemennek közitekbe, ha birtok velek, verjétek félre a harangot, adjatok hírt nekünk, mert különben készen a karó, karóban száradtok meg!*“

A ványaiak természetesen inkább szították a mieinkhez, mint fajrokonaihoz. Ennélfogva a hol csak lehetett, ezeket segítették. Ennek következtében a török a községet megrohanta s a templom kivételével az egész községet elpusztította. A templom mecsetté átalakított s mellé furdó építtetett, a Belvári idejéből felmaradt pincze pedig jégvermül szolgált. A kibujdosottak később

visszatértek, de ott termettek a törökök is. A mieink a templomkerítésbe vonultak, onnan védendők magukat, de látván a tulnyomó erőt, szétfutottak. Az öregek és a többi futásra erőtlének a nevezett pinczébe rejtöztek, de ki nem állhatván a hideget, tüzet raktak. Ennek füstje elárulta őket. Kiűzetvén onnan, valamennyien kardra hányattak.

A mint a török a XVII. század végén innen eltakarodott, a ványaiak is visszajöttek falujukba s elpusztult lakóházaikat fölépítették. De ekkor újra harcra szólította őket a tábori kürt. Rákóczi Ferencz hazája szabadsága mellett fogván fegyvert, a ványaiak is tömegesen siettek táborába. A ki csak tehette, kardot kötött és a kuruczokhoz állott. Csak az maradt otthon, a ki a föld művelésére és a nők s gyermekek ellátására okvetlen szükséges volt.

De míg a fegyverforgató férfiak Rákóczi táborában védték a hazát, azalatt uj

veszedelem érte a községet. A Bécsből Rákóczy ellen felbujtogatott rácság megrohanta és mindenéből kifosztotta azt. A lakosság az Órhalomszeg nevű sárréti félszigetre vonult s ott sánczolta körül magát. A sánczok most is kivehetők s kurucz sánczoknak neveztetnek máig. A mint ennek híre futott a táborba, Rákóczy 1710 eszt. haza bocsátotta a ványaiakat, hogy feldult házaikat felépíthessék.

Nem sokára azután bekövetkezvén a szathmári fegyverletétel, Ványa is békessebb napokat ért. Valami nagyobb csapás nem érte a községet egész mostanáig, sőt még az országszerte pusztított cholera sem látogatta meg.

Ványa lakosainak száma kilencezer, kik valamennyien tiszta magyarok. Ezek között kétezer rkatholikus, a többi reformált vallású.

Új esztendő.

Új rejtelmek, új fájdalmak jönnek? Ki tudja? Rejtélyes a jövő, mert az ember belekényszerült nagy önámítással vadul rohan a bizonytalan végzet felé. Az irigy hecsvály, nagyobb vágyás, olyan kegyetlen helyzeteleteremtett, ahonnan az út a végromlásba vezet, ha nem jön egy új gondolat! Gondolat van sok! De a gondolat mögött ott vigyorog az önzés ravasz óriása, mely prédára lesve üzi értéktelen, kicsinyes, de az emberiségre igen veszélyes játékát. Önzetlen, tisztá gondolatnak kell jönni és úrrá lenni mindennek felett, hogy az elmúlt esztendőben a sok csalódás miatt az arcokra me-revedett reménytelenség barázdái megenyhüljenek. A fájdalmat váltsa fel az öröm, mely után millió és millió ember epedve vágyik! A valóság iszonyát az **Ó-esztendővel** egvütt feledni kell! Még egyszer, csak még egyszer legyen remény, bátran hívés! Akarni, remélni kell egy szebb jövőt!

Gyoma, 1932 december hó 28-án.
BÁCSI LAJOS.

Érdekes adatok a Statisztikai Évkönyvből.

A Statisztikai évkönyv most megjeleni évfolyama igen érdekes adatokat közöl. Az évkönyvből a következő közérdeklődésre számot tartó adatokat közöljük:

A rádióknak összesen 325.032 előfizelője hallgatta detektoros készülékkel a leadásokat.

Tűzkárt szenvedett minden második magyar község (számszerint 1702), a tűzesetek száma 5839. Az épületekben és ingóságokban okozott kár meghaladja a 17 millió pengőt. A tűzvédek alkalmával két emberélet pusztult el.

Tavaly 76 354 házasságok kötődtek, az összes születések száma 212.902, míg a halálzások száma 144.968 volt. A természetes végszaporodás 61.957. A legtöbb házasságot novemberben, májusban és ja-

nuárban kötődtek. Három 60 éven felüli vőlegény veit feleségül 17 éves menyasszonyokkal. A születések száma januárban, márciusban és májusban kulminált. A születések között szerepel 15 eset, ahol hármas ikrek születtek.

Az erőszakos halálok között 2370 haláleset, kerekén 5000 öngyilkosság, 446 gyilkosság és 6 kivégzés szerepel.

Vakbélroham 439 embert ölt meg. A kivándorlók száma 1739 volt. Pasteur-intézetben

3680 betegkezeltek, haláleset nem fordult elő. 932 községben fordult elő trachoma 26.702 esetben.

A balatonparti fürdőhelyeket 97.000 fürdővendég látogatta, ezek közül 4426 volt külföldi.

A vasúti üzemi balesetek között 15 összeütközés, 144 kisiklás és 564 egyéb kisebb baleset szerepel. A balesetek folytán meghalt 14 utas, 25 vasúti alkalmazott és 208 idegen személy.

Forgalmiadókedvezményt kapnak a segédet alkalmazó iparosok.

Hivatalból történik a rendelet végrehajtása.

A segéd nélkül dolgozó kézműiparosoknak forgalmiadó alól való mentesítése még 1930-ban megtörtént. A rendelet az adómentességet ahhoz köti, hogy az illető iparosoknak legfeljebb két tanonca legyen. A kitanult inas tehát, mint segéd nem maradhatott meg tovább mesterénél, de másutt sem igen tudott emelkedni és ezáltal a munkanélküliek számát szaporította. Ennek elhárítására a pénzügyminiszter rendeletet adott ki, mely szerint a felszabadult segéd továbbra is mesterénél marad, úgy a forgalmiadó szempontjából a felszabadítás napjától még egy évig tanoncnak számít.

A segéd nélkül legfeljebb

két tanonccal dolgozó iparos akkor sem veszíti el a forgalmiadómentességet, ha legalább egy ötvésszázalékos hadirokkant segédet alkalmaz.

Az esetben is mentes a forgalmiadó alól, ha nem hadirokkantot alkalmaz, de ennek feltétele, hogy még a folyó évben kell alkalmazni a segédet és a forgalmiadó mentesség is csak 1953 június végéig illeti meg. A forgalmiadót általában fizető iparosoknak nem emelhető fel a forgalmi adó az esetben, ha még ez évben új segédeket vesz fel. A rendelet végrehajtása hivatalból történik, így hát ezzel kapcsolatban semmiféle bejelentésre nem kötelesek az iparosok.

A GySC karácsonyi műkedvelő előadása.

Mintha a közönség ellen-szenvvel viseltetne a GySC-vel szemben, olyan kevesen voltak a máskülönben nagyon jól sikerült előadáson. Nem tudjuk ennek az okát megérteni, mert ez már többször megisméltődött. Erről a kérdéstről a jövőben még írunk.

Egy felvonásos darabokat hozott színre a GySC műkedvelő gárdája. Ezekkel olyan derűltségre hangolta a közönséget, hogy sokszor percekre meg kellett állni a szereplőknek. A szereplők kivétel nélkül tudásuk legjavát nyújtották. Kiss Julia, ki először lépett a GySC színpadára, beilleszt ebbe a környezetbe, hangján-határozott

javulás érezhető.

K. Makcsali Panni jobb volt, mint leánykorában, bár akkor is jól játszott. Lach Mihálynak ez volt eddigi szerepei közt a legjobb alakítása. Először lépett színpadra Marton Imre, az első lámpalázon hamar keresztül esett, azután löböt nyújtott mint, amennyit ígért. Ailer László szintén kezdő műkedvelő: nehéz, hálátlan szerepében elég jól mozgott. Bíró János majdnem tökéletesen játszotta szerepét. Kádár és Izsó most is jól játszottak. Imre Lajosnak a monológja és a műsor bekonferálása érthetetlen okok miatt elmaradt.

M.

Közművelődés.

Dr. Szathmári Sebestyén előadása. A gyomai Közművelődési Egyesület 1953 évi megnyitó előadását január hó 4-én tartja a 48-as Olvasó nagytermében. Előadók: Herdy Béla mérnök és dr. Szathmári Sebestyén a gyulai Egészségvédő Intézet vezető főorvosa. Ezen előadás kivételesen este 6 órakor kezdődik és csak 18 éven felüliek hallgathatják meg.

*

A további soronkövetkező szerdai estéken 7 órai kezdettel előadásokat tartanak: dr. Sarkadi Nagy Dániel az Egyetériés Olvasóban. Madaras Gyula jan. 18-án a 48-as Olvasóban. Nyisztor Péter jan. 25-én az Ipartestületben.

*

Molnár Gyula Bohémhercegnő című vidám játékát január hó 14-15-én mutatja be a Holler szálló színháztermében **filléres helyárrakkal**, melyre üszlelettel kéri a közönség szíves párlfogását. A terem fűtve lesz. Számozott helyek előjegyezhetőek.

A bevált selyemgubók kezelése. Az Országos Selyemtenyésztési Felügyelőség az idej gubóbeváltást 84 beváltóállomáson bonyolította le, ahonnan a nyers gubót naponta a gubóraktárakban küldték. Ez időszert három állami gubóraktárunk van és a beváltott 611.660 kg. gubóból 1-1 raktárra átlag 200.000 kg. gubó lefojtása és az elraktározása jutott. A fojtási üzem alatt naponta átlag 100 munkási és munkásnői foglalkoztattak. A gubók kereskedelmi válogatása Békéscsabán, Győrben, Szekszárdon és Tolnán történik. A gubótömegek raktári fojtása, tárolása és válogatása a legnagyobb gonddal történik, mert ez a gubók minőségére és értékére jelentékeny befolyással van.

Boldog új évet kíván kedves pátienseinek, barátainak és ismerőseinek
Dr. NEMÉNYI HONFI fog- és szájbetegségek szakorvosa.

HIREK

Előfizetőinek, olvasóinak és hirdetőinek boldog új évet kíván a „GYOMAI UJSÁG” szerkesztősége.

Huszonnégy mű került ki-sorsolásra az Alföldi Műbarátok Köre kiállításán. Többször közöltük, hogy az Alföldi Műbarátok Köre sorsolással egybekötött kiállítást rendezett Budapesten. A kiállításon, amely a napokban zárult, a fenyvett lizenőt mű helyett huszonnégy művet sorsoltak ki. A nyertes számok a következők: 3140, 4227, 1186, 1818, 1511, 873, 1706, 1730, 4166, 1126, 2631, 5732, 4578, 1485, 3108, 5589, 74, 208, 5529, 1117, 3579, 295, 1729, 2795. A nyertes tárgyak átvétele végett bővebb felvilágosítás a következő cím alatt kapható: Alföldi Műbarátok Köre, Budapest, I. ker. Lenke-lér 7.

Felhívjuk olvasóink figyelmét régi Ványa történetére, melyet Haan Lajos 1870-ben megjelent Békésvármegye Hajdana című könyvéből vettünk át. Akkoriban még Dévaványa Békésvármegyéhez tartozott.

Szilveszteri záróra meghosszabbítása. A belügyminiszter rendeletet adott ki, mely szerint december 31. napján az ország egész területén minden nyilvános ékező és szórakozó helyiség nyitvatartását, továbbá hangversenyek, előadások és táncmulatságok tartását kivételesen reggel 6 óráig engedélyezi. Megjegyzendő azonban, hogy ezen nyitvatartási idő alatt a szokásos zenélés kivételével bármily műtárgyhoz vagy előadáshoz a 64575/1901. B. M. számú rendelet értelmében külön rendőrhatalósági engedély szükséges.

Már a községi mázsák is csökkönyösködnek. Egyik közeli mérlegelésnél pár kiló különbség volt a vásártéri és a vágóhídi mérleg között. Ellenőrizhetetlen száguldásában ez a pár kiló különbség borít, rombol. Ezt a száguldást csak úgy lehet megállítani, ha hivatalos mérlegelésekre használt mérlegek állandóan csakis pontos mérlegelésre alkalmasak és azokon nem kiló, hanem deka különbségek sem fordulnak elő.

Életkörök.

(Újév napjára.)

Zuzmarás ágak,
elért, el nem ért célok,
meghalt remények,
fehér jégvirágok,
csendes pihenések,
fáradt szívverések,
egy végtelen fehér kendővel
letakart tálcán mind-mind hogy elférnek...

Minden alszik. Senki sincs ébren;
a fájdalom, az öröm, az ember, csak Isten...
Fagyos zúzlombját lassan hullatja fája,
amint keletről bíborszínben a Napisten kél...
Lassan leveti fehér köntösét. Elmúlnak az álmok,
elmulik a tél...

Örül, virul, kacag az élet!...
Hangos szívverések, kacagó emberek,
csicsorgó madár hangja cseng, nevet,
a vén, az öreg bolondos, táncos,
tarka ruhája virágtól illatos...
forr, buzog a vére. Belső tüzből fakad az élet...
és lesznek tarka, müllőszínű virágok, lombok, pázsitok Imrék, meg
[Eszterek...

s a vén, az öreg, a föld megremeget.
Távol vidéken aranykalászkok lengnek, nevetnek.
S gyűlnek hatalmas kaszás emberek...
Bücsűszi hall
Szót, bücsűszi senki se let.
Suhog a kasza. Hull a levél.
Csendes bücsűsások... aludni térünk...
Az alvókra hull-hull
vastag rétegben az őszi levél...
Aztán újra kietlen, tarolt, sivár minden...
Csend... béke... álom... emlék pihen az életen...

Pesti diák.

SYBILL. Az Iparos és Kereskedő Ifjak Karácsony napján előadták a „Sybill” operettet, melyet közkívánatra most újévkor megismételnek. Jövő számunkban részletesen beszámolunk az előadásokról.

A Dalárda vezetőségétől értesültünk, hogy a vegyeskarba még szükség lenne vagy tíz leányra. Ezúton hívjuk fel a jó hangú leányokat, vétessék fel magukat a vegyeskarba.

A Budapesti Árumintavásárt 1933. évben május 6—15. között rendezik meg. A vásárra való jelentkezés első határideje január 15. Az ezen időpontig jelentkező kiállítók 10 százalékos kedvezményben részesülnek.

Számos női bajnál a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata végtelen nagy megkönnyebbülést szerez.

A Faksz építési kölesönök törlesztési idejét továbbra is 40 félévben állapították meg a kért 80 félév helyett.

Hirdetmény. A m. kir. földmivelésügyi miniszter ur 87508/1932 VII. 5. számú rendelete értelmében gyümölcs és fajszelektai termelvényeket Svájcba csakis egészségügyi felülvizsgálat és cianos kezelés után lehet szállítani. Ezért minden élő növény szállítmányt kötelező előzőleg a m. kir. rovarügyi állomással megvizsgáltatni, illetve a kiszállítás iránt a rovarügyi állomást megkeresni.

A settenkedő halál. Az arisztavilág veszélyeiről rendkívül érdekes cikket közöl a Délbáb új száma, amely minden rádiószínházi és filmeseménnyel kiemelt beszámolót közöl. Illusztrált rádióműsorok, pompás riportok, folytatásos regény, rejtély és érzékfeszítő novella teszi változatossá a népszerű képeslap új számát. A délibáb ára 20 fillér.

Az Országos Kézművestület szigorubb rendelkezésekkel kívánja a kontárkérdés rendezését.

Ha fáj a feje és szédül, ha felettséget, bélizgalmat, gyomorégést, mellszurást vagy szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Ferenc József” keserűvizet. Gyomor- és bélszakorvosok bizonyítják, hogy a Ferenc József víz remek természetalkotta hashajtó. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A bolgár kormány lemondott, Békésvármegye 115 ezer pengőt kapott a miniszteriumtól útépítési szükségmunkára, mellyel a Medgyesegyháza és Kétegyháza közötti 3 és fél km. hosszú szakaszt építi ki.

Huszonkét állás van üresedésben, ezen állásokra jelentkezhetnek bármely hivatású férfiak, vagy nők. Egyetlen kellék az intelligencia. Az eddigi gyakorlat szerint, hosszú évekről van szó fix és mellékjövedelemmel. A foglalkozás egy része pénzbeszedésből áll, nyugtáknak ellenében. Csakis olyan ajánlatokat vehetünk figyelembe, ahol az illető minden részletre kiterjedően megírja az eddigi működést, korát, családi állapotot, képzettségét. A foglalkozás mindig az illető lakóhelyének a szomszéd városában történik. Leveleket Marton József címére Budapest, VII., Dohány u. 14. Kizárólag posta útján kérünk.

Délamerikában Columbia és Peru államok háborút kezdtek egymással.

Nem kell többé a vasárnap feladott táviratok után postadíjat fizetni. A kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint a vasárnap feladott táviratok után eddig szedett negyven filléres pótdíjat törölte. Ezek szerint ezután vasárnap is annyi díjat szednek a táviratok után, mint a rendes hétköznapiokon szokásos.

Gyomai anyakönyvi hírek:
Születtek: Sándor Margit, Oláh Erzsébet, Csaba István, Oláh Piroška, Jónás Eszter.
Elhaltak: Kovács Imréné Kis Lidia 56 éves, Icsa János 7 és fél éves, Baráth Róza 7 éves, özv. Szilágyi Mihályné G. Nagy Jullia 68 éves, Kovács Imre 2 hónapos, Csáki Balázs 37 éves.

Franciaország múlt évi államháztartási hiánya 11 milliárd.

Akkumulátorok töltése szabadipari foglalkozás, de ehhez iparigazolványt kell váltani.

Ha olcsó és jó butort akar, keresse fel BERENCSIK VILMOS

uj butor üzletét és asztalos áru ipartelepét. Raktáron: polituros tele hálók, keményfa betétes szobák és különféle hajlított székek.

Üzlet és üzem: Gyoma, Kossuth Lajos utca 35 sz. (Volt Vatay Gábor-féle üzem.)

HIRDESSZEN

LAPUNKBAN.

Exportvaluta nyilatkozatok és fuvarlevelek kiadása. A Magyar Nemzeti Bank legújabb rendelkezése értelmében az összes mezőgazdasági áruk kiszállításához szükséges kötelező exportvaluta nyilatkozatok kiadását december 20-tól kezdődőleg a Magyar Nemzeti Bank főintézeze, fiókinézezei és a kötelező nyilatkozatok kiadására felhatalmazott vidéki pénzintézetek eszközlik. Az érdekelteknek tehát a jövőben közvetlenül ezekhez az intézetekhez kell fordulni. A Magyar Mezőgazdasági Kiviteli Intézet által eddig kiadott kötelező exportvaluta nyilatkozatok december 31-én érvényüket veszítik és ezen a határnapon túl ezekkel szállítmányokat feladni nem lehet. Az intézet által a kötelező nyilatkozatokkal együtt kiadott fuvarlevél garnitúrái változatlanul érvényesek és azok a Magyar Nemzeti Bank fiókja által kiadott nyilatkozatokkal együtt felhasználhatók. Az egyes mezőgazdasági cikkek szállításához szükséges fuvarlevél garnitúrákat, valamint a bejelentő lapokat és vámkezelési igazolványokat továbbra is a Magyar Mezőgazdasági Kiviteli Intézet fuvarirodája (Budapest, V. Rudolf rakpart 6.) adja ki. Ezek december 31. után is az intézetlől igényelendők.

A belügyminiszter kijelentése szerint a közigazgatás racionalizálása létszámcsökkentéssel is jár.

Törvényt készítenek a kereskedelem képesítéshez kötéséről.

Hernyóirtó régi szer. A Pesti Napló írja: Unos-untalan olvasható a lapokban a drága féregirtó szerek ajánlása. Régen is volt hernyó a fán. Leszedték a hernyófészkeket a háziszerekkel irtották. Régi, kipróbált szerünk a hernyóirtáshoz a szódás szappanlé volt. Ez a szer alig kerül pénzbe. Minden háznál mosnak. Az elhasznált piszkos szappanos levelet gyűjtse össze a gyümölcsös gazda, vagy kertész,

tarisa hordóban, vagy kádiban. (A szennyes szappanlé mosás után nem büdösödik meg.) Adjunk hozzá 2-3 százalék petroleumot, egy seprővel jól verjük fel és keverjük össze s akkor kész a permező lé. A hernyók kissé rángatóznak ekkor a permező léből, ottmaradnak a helyükön, de ha másnap megnézzük őket, ott találjuk valameennyit megszáradva. A virágzás utáni permezést ugyanezeket a használt szappanlével csináljuk de adjunk akkor hozzá schweinfurti zöldet.

Kicsinyek, nagyok!

**Lehet korcsolyázni!
A NŐEGYLETI
JÉGPÁLYA MEGNYILT.**

**Olcsó bérlet!
Gyermek és kísérő jav.
Járatok minél többen,
a bevétel a szegényeké.**

Pk. 1544. sz. 1932.

Árverési hirdetés.

Dr. Morvai Béla ügyvéd által képviselt Hofherr Schrantz-Clayton-Schutt-leworth stb. javára 1500 P tőke és több követelés járuléka erejéig a bpesti közp. kir. járásbíróóság 1930 évi 459964. sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőktől 1931 évi június hó 15-én lefoglalt 2300 P becsült ingóságokra a gyomai kir. járásbíróóság fenti számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a alapján a fent megnevezett s a foglalási jegyzőkönyvből ki nem tűnő más foglaltatók javára is az árverés megtartását elrendelem de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatályu igénykereset folyamatba nincs végr. szenv. lakásán Endröd, Selyem u. 47 házzs. alatt leendő megtartására határidőül 1933 évi január hó 5 napjának délelőtti 10 órája tűzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt kazán, cséplőszekrény s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, esetleg becsáron alul is — de a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabban nem — el fogom adni. Azon ingóságokra, amelyeknek a kikiáltási ára egyezer pengőn felül van, az 5.610/931 M. E. számú rendelet értelmében csak azok árverezhetnek, akik a kikiáltási ár egytizedrészt bántapénzzel leteszik.

Gyoma, 1932. évi dec. hó 5 én.

GLUDOVÁČ FERENC
kir. bir. végrehajtó,
mint bírósági kiküldött.

PUBLIKÁCIÓ.

Ha azt akarja Ön, hogy évek hosszú során át emlékezzenek Önre, akkor ünnepi, néynapi vagy nászajándékul szép fali képet, vagy tükröt adjon, amelyet mélyen leszállított árban beszerezhet **Bari Pál üvegesnél Endrődön** az Ipartestület mellett. Szakszerűen és olcsón vállalkozunk a képek készítését, ovál, kör és szegletes keretbe. Ugyanott nagy kétkirakatos üzlethelyiség lakással és berendezéssel együtt kiadó.

Olcsóbb a bor! Kerékes Károly borkereskedőnél a különféle zamtu **kadar bornak literje 40 fillér.**

Lakodalmakra, eladásokra, mulatságokra székek, asztalok korlátlan mennyiségben kaphatók a ligeti pavilonban **5 fillér** köcsöndij mellett.

A felsőrézsi Olvasókör italmérői állásra hirdet pályázatot újévre, feltételek az Elnöknél tudhatók meg.

A Révész ruhanagyruház több 100 megmaradt női és férfi télikabátot, bundát és bőrkabátot a jan. 4-iki mezőtúri orsz. vásáron fogja olcsó áron árusítani.

Bácsi Lajos szabómesternél valódi liszta magyar gyapju szövét métere **8 pengő 25 fillérért** rendelhető. Hitelképes egyéneknek 3 havi részletfizetésre is.

Folyton égő alig használt kályha eladó. Cim a kiadóhivatalban.

A gyomai **Hangya** vezetősége felkéri minden kedves vevőjét, hogy a Hangyában kapott kasszablókkokat naptár átvétele és a visszatérítés átadása végett jan. 1-2-én okvetlenül hozzák be.

Értesítés! Cégünk megállapodott a Békésmegyei Általános Takarékpénztárral, mint a Futura Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Részvénytársaság főbizományosával, hogy **Gyomán és Endrődön gabonát vásárol** a Futurának. Vásárlásainkban a Békésmegyei Általános Takarékpénztár gyomai fiókja is részt vesz, így akinck eladó gabonája van, az ott is felajánlhatja azt. Felkérjük termelőinket, kérjenek tőlünk is ajánlatot, mielőtt eladnák gabonájukat. **Wagner Márton Fiai.**

Fegyverneki utca 7. sz. ház eladó.

JÓ MELEO OZODÁJA LEOL,
ha az 5100 kalóriájú, minden rendszerű kályha és takaréktűzhely fűtésére alkalmas

UNIVER

tojás brikkettel fűt,
mely mázsánsként 4.40 pengőért kapható
WAGNER MÁRTON FIAI
fakereskedésében.

Ugyanott mindenféle tüzelő anyag, belföldi és külföldi hasábos tűzifa, dorongfa, pécsi tojás szén, baglyasaljai darabos és ózdi szén olcsón kapható.

VASUTI MENETREND 1932. október hó 2-től.

gyors	gyors	gyors	gyors
6:15	9:00	13:32	17:00
11:06	11:57	18:07	19:59
6:38	11:14	12:02	18:15
7:31	12:09	12:40	19:10
3:53	12:40	17:30	20:05
4:21	13:08	17:58	20:33
4:26	13:13	18:03	20:38
4:57	13:44	18:34	21:10
4:58	13:45	18:45	21:11
5:17	14:04	19:04	21:30
7:27	16:10	20:58	
5:00	10:45	11:45	19:10
0:32	6:02	8:52	14:28
0:17	5:52	8:51	14:20
23:15	5:00	8:14	13:26
7:24	11:47	16:41	21:56
6:53	11:16	16:10	21:25
6:48	11:11	16:05	21:20
6:15	10:38	15:32	20:42
6:13	10:37	15:31	20:37
5:53	10:17	15:11	20:17
4:05	8:20	13:24	18:24

Nyomatványokat lapunk nyomdájában készíttessen.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: **ifj. WAGNER MÁRTON.**